

seria de autor
Herta Müller

Serie coordonată de
DENISA COMĂNESCU

Herta
Müller

Astăzi mai bine
nu m-aș fi întâlnit
cu mine însămi

Traducere din germană de
CORINA BERNIC

HUMANITAS
fiction

Redactor: Michael Astner, Ana Nedelea
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Cecilia Laslo
DTP: Iuliana Constantinescu, Carmen Petrescu

Tipărit la Artprint

Herta Müller
Heute wär ich mir lieber nicht begegnet
© Carl Hanser Verlag Munich/FRG 2007
First published 1994 by Rowohlt Verlag
All rights reserved.
Authorized translation from the original
German language edition published
by Carl Hanser Verlag, Munich/FRG

© HUMANITAS FICTION, 2014, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MÜLLER, HERTA

Astăzi mai bine nu m-aș fi întâlnit cu mine însămi / Herta Müller;
trad.: Corina Bernic. – București: Humanitas Fiction, 2014
ISBN 978-973-689-783-2
I. Bernic, Corina (trad.)
821.112.2-31=135.1

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372 743 382, 0723 684 194

M-au chemat. Joi la zece fix.

Mă cheamă tot mai des: marți la zece fix, sâmbătă la zece fix, miercuri sau luni. De parcă anii ar fi o săptămână, mă și mir că după vara târzie vine deja iarna.

În drum spre tramvai se văd buchețele de bobite albe printre garduri. Ca niște nasturi de sidef cusuți pe dedesubt, poate până în pământ, sau ca niște biluțe de pâine. Pentru niște capete albe de păsări cu ciocuri întoarse în altă parte, bobitele sunt mult prea mici, dar cu toate astea îmi vine să mă gândesc la capete albe de păsări. Asta te face să amețești. Mai degrabă mă gândesc la tuleiele de zăpadă din iarbă, dar de la asta devii pierdut, iar de la cretă ți se face somn.

Tramvaiul nu are un orar fix.

Mi se pare că foșnește, dacă nu cumva e vorba de frunzele tari ale plopilor. Vine deja, azi vrea să mă ia pe loc. Mi-am propus să-l las să urce înaintea mea pe bătrânul cu pălărie de paie. Când am ajuns eu, el era deja în stație cine știe de cât timp. Nu-i tocmai fragil, dar slab ca propria-i umbră, cocoșat și tern. În pantaloni n-are nici fund, nici șolduri, doar genunchii ies umflați în evidență. Dar dacă fix acum, când se deschid

ușile de la tramvai, lui îi vine să scuipe pe jos, urc totuși înaintea lui. Mai toate locurile sunt libere, el le cântărește din ochi și rămâne în picioare. Cum de oamenii atât de bătrâni nu sunt oboșiți și nu-și păstrează statul în picioare pentru atunci când n-ai unde să stai jos? Uneori îi auzi spunând: Las' că-n cimitir vom zace îndeajuns. Când spun asta, nu se gândesc defel la moarte și au și dreptate. Niciodată nu s-a murit într-o ordine firească, mor și cei tineri. Eu, când nu trebuie să stau în picioare, întotdeauna mă așez. Să călătorești stând pe scaun e ca și cum ai merge pe jos șezând. Bătrânul mă iscodește, în tramvaiul ăsta gol simți pe loc așa ceva. Capul meu plin nu mă lasă să vorbesc, altfel l-aș întreba ce are de văzut la mine. Nu-i pasă câtuși de puțin că mă deranjează holbatul lui. Afară trece pe lângă noi jumătate de oraș, printre case și copaci se mai schimbă peisajul. Se spune că oamenii în vârstă simt mai mult decât cei tineri. Poate și că azi eu am în poșetă un prosop mic, pastă și o periuță de dinți. Și nici o batistă, pentru că nu vreau să plâng. Paul nu a simțit cât de frică mi-e că astăzi Albu m-ar putea conduce direct într-o celulă de sub biroul lui. Nu i-am spus nimic, dacă așa va fi, o va afla el îndeajuns de repede. Tramvaiul merge încet. Pălăria de paie a bătrânului are o bentiță murdară, probabil de la transpirație sau de la ploaie. Ca de obicei, Albu mă va saluta cu un sărut bălos pe mână.

Maiorul Albu îmi apucă mâna de vârfurile degetelor și-mi strânge unghiile atât de tare că abia mă abțin să nu țip. Îmi sărută degetele atingându-le cu buza de jos, lăsând-o liberă pe cea de sus ca să poată vorbi.

Întotdeauna îmi sărută mâna în același mod, dar de spus de fiecare dată îmi spune altceva:

„Ei, ei, ochii ți-s roșii azi“.

„Mi se pare mie sau îți crește o mustață? Cam de vreme pentru vârsta ta“.

„Ah, mânuța ți-e rece ca gheața astăzi, sper că nu de la circulație proastă“.

„Vai, ți se micșorează gingiile, parc-ai fi bunică-ta“.

Bunica mea n-a ajuns să îmbătrânească, îi spun, n-a avut vreme să-și piardă dinții. Albu va fi știind care-a fost treaba cu dinții bunicii mele, de aceea îi pomenește.

Ca femeie știi bine cum arăți azi. Și că un sărut al mâinii în primul rând nu doare, în al doilea rând nu e umed și în al treilea rând că locul lui e pe dosul mâinii. Bărbații știu mai bine decât femeile cum trebuie să fie un sărut al mâinii, sigur că și Albu știe. Tot capul îi miroase a Avril, un parfum franțuzesc pe care îl folosea și socrul meu, comunistul de parfum. Nici unul dintre ceilalți oameni pe care îi cunosc nu și-ar cumpăra așa ceva. Pe piața neagră costă mai mult decât un costum din magazin. Sau poate se numește September, dar mirosul acela amar și afumat de frunze arse nu am cum să-l confund.

După ce m-am așezat la măsuță, Albu vede că-mi frec degetele de fustă, și asta nu doar ca să mi le simt din nou, ci și ca să șterg scuipatul. Își răsuțește inelul cu sigiliu și zâmbește șmecherește. Și ce dacă, poți să ștergi scuipatul, oricum se usucă de la sine și nu e otrăvitor. Scuipat are oricine în gură. Alții scuipă pe trotuar și șterg apoi scuipatul cu talpa pantofului, pentru că

nici măcar acolo nu e locul lui. Albu precis nu scuipă pe trotuar, în oraș, unde lumea nu-l știe, el o face pe domnul fin. Mă dor unghiile, dar niciodată nu mi le-a strâns până să se facă albastre. Se dezmořesc la loc ca și cum niște mâini reci ca gheața ar ajunge brusc la căldură. Aceasta-i otrava, impresia că-mi alunecă tot creierul peste față. Umilire, cum altfel să-i spui acelui moment când te simți cu tot corpul desculț. Dar ce te faci când cu un singur cuvânt n-ai cum să spui cine știe ce, când cel mai bun cuvânt e prost.

De la trei dimineața am tot ascultat astăzi ticăitul ceasului: chemat, chemat, chemat... În somn, Paul se întinde de-a curmezișul patului și se strânge la loc atât de brusc, încât până și el tresare fără să se trezească. Țsta-i un tic. Gata cu somnul meu. Stau trează în pat și știu c-ar trebui să închid ochii ca să pot adormi la loc. Dar nu-i închid. Am uitat deja deseori cum să dorm și-a trebuit să reînvăț apoi cum se face. Ori e foarte simplu, ori nu merge deloc. Totul doarme spre dimineață, chiar și pisicile și câinii se tot învârt în jurul tomberoanelor doar o jumătate de noapte. Când știi că tot nu poți să dormi, e mai ușor să te gândești în camera întunecată la ceva luminos, decât să închizi ochii degeaba. La zăpadă, trunchiuri văruite de copaci, camere albe, mult nisip – cu asta mi-am petrecut timpul până s-a luminat de mai multe ori decât mi-aș fi dorit. Azi-dimineață m-aș fi putut gândi la floarea-soarelui și am și făcut-o, dar să uit că sunt chemată la ora zece fix tot n-am putut. De când ceasul a ticăit chemat, chemat, chemat, a trebuit să mă gândesc la maio-

rul Albu, înainte chiar de a mă fi gândit la mine și la Paul. Azi, când Paul a tresărit, eu eram deja trează. Când fereastra s-a făcut gri, eu deja văzusem pe tavan mare de tot gura lui Albu, vârful roz al limbii din spațele dinților de jos și auzisem vocea batjocoritoare:

— Nu te pierde cu nervii, abia începem.

Doar când nu sunt chemată timp de două-trei săptămâni, mă trezesc picioarele lui Paul. Atunci mă bucur, asta-nseamnă c-am reînvățat cum merge treaba cu dormitul.

Când reușesc să învăț din nou să dorm și-l întreb dimineața pe Paul dacă a visat ceva, el nu-și mai poate aminti nimic. Îi arăt cum dă din picioare cu degetele larg răsfirate, cum își retrage apoi repede picioarele și-și îndoiaie degetele. Trag scaunul de la masă în mijlocul bucătăriei, mă așez pe el, întind picioarele în aer și îi arăt cum face. Paul începe să râdă și atunci îi spun:

— Râzi de tine acum.

— Păi, cine știe, poate că-n vis am mers cu motocicletă și te-am luat și pe tine, spune el.

Tresărirea e ca o năvală și fugă-n același timp, îmi închipui că vine de la băut. Asta n-o spun. Nici că noaptea ia cu ea împleticeala din picioarele lui Paul. Așa trebuie să fie, o apucă de la genunchi, o trage mai întâi spre degetele de la picioare și apoi în camera întunecată ca fundul unui sac. Iar spre dimineață, când orașul doarme adâncit în sine, o duce afară, în întunericul străzii. Dacă n-ar fi așa, Paul n-ar putea să stea drept după trezire. Dacă noaptea ia beția de la fiecare, ar trebui ca dimineața să fie plină până la stele. Atât de mulți beau în orașul ăsta.